

СОЦІАЛЬНІ НОВИНИ

Social News

№ 3 /10'2017

Редакційна колегія:

У номері:

Белкіна Любов Петрівна –
в.о. директора департаменту соціального
захисту населення Миколаївської
облдержадміністрації

Єльчієва Оксана Русланівна -
заступник директора департаменту

Сербульова Таміла Володимирівна-
заступник директора департаменту –
начальник управління соціальних
гарантій і компенсацій,
загальнообов'язкового державного
страхування департаменту соціального
захисту населення Миколаївської
облдержадміністрації

Петляєва Олена Вікторівна -
начальник управління фінансів та
бухгалтерського обліку департаменту
соціального захисту населення
Миколаївської облдержадміністрації

Васильєв Олександр Сергійович –
директор ІАЦ

Тимчак Ірина Миколаївна – начальник
навчально-методичного та
інформаційно-консультативного відділу
ІАЦ

Берестецька Наталя Сергіївна –
провідний фахівець навчально-
методичного та інформаційно-
консультативного відділу ІАЦ

РОЗДІЛ I «З офіційних джерел»

Нове у законодавстві 2

РОЗДІЛ II «Консультація юриста»

1. Підвищення посадових окладів педагогічних
працівників в закладах охорони здоров'я та установ
соціального захисту населення з 1 вересня 2017 року
.....6

2. Коли нарахування єдиного внеску здійснюється не
на мінімальну зарплату.....6

РОЗДІЛ III «Соціальний захист»

1. Зміни до Положення про порядок призначення
та надання населенню субсидій.....8

2. Протидія торгівлі людьми.....8

РОЗДІЛ IV «Запитуйте-відповідаємо»

1. Пільги та компенсації за важкі та шкідливі умови
праці.....10

2. Виплата соціальних стипендій.....11

РОЗДІЛ І

«З офіційних джерел»

КАБІNET МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА від 12 липня 2017 р. № 498 Про внесення змін до Порядку надання пільг окремим категоріям громадян з урахуванням середньомісячного сукупного доходу сім'ї

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ НАКАЗ 10.05.2017 № 750 Про затвердження Порядку видачі довідок про заробітну плату для призначення пенсій окремим категоріям осіб у разі ліквідації державних органів, у яких особи працювали, а також перейменування (відсутності) їхніх посад Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 червня 2017 р. за № 766/30634

КАБІNET МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА від 12 липня 2017 р. № 497 Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів із психологічної реабілітації учасників антитерористичної операції

КАБІNET МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА від 12 липня 2017 р. № 486 Про внесення змін до Порядку перерахунку пенсій відповідно до частини другої статті 42 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"

КАБІNET МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА від 12 липня 2017 р. № 491 Про внесення змін до Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення

КАБІNET МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА від 4 липня 2017 р. № 479 Про внесення змін до списків виробництв, робіт, професій, посад і показників, зайнятість в яких дає право на пенсію за віком на пільгових умовах, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. № 461

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ НАКАЗ 07.06.2017 № 956 Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 30 червня 2017 р. за № 806/30674

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ НАКАЗ 19.04.2017 № 86 Про затвердження Порядку організації підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування у навчальних закладах за державним замовленням Національного агентства України з питань державної служби Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10 липня 2017 р. за № 832/30700

ПОСТАНОВА Верховної Ради України 13 липня 2017 року № 2141-VIII Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ НАКАЗ 18.05.2017 № 825/531 Про внесення змін до Умов оплати праці працівників закладів охорони здоров'я та установ соціального захисту населення Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 12 червня 2017 р. за № 726/30594

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ НАКАЗ Про затвердження Методики комплексної оцінки бідності 18.05.2017 № 827/403/507/113/232 Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 12 червня 2017 р. за № 728/30596

КАБІNET МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА від 19 липня 2017 р. № 528 Про внесення змін до Загального положення про центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА від 19 липня 2017 р. № 535 Про зупинення дії постанови Кабінету Міністрів України від 13 травня 2013 р. № 361

ЗАКОН УКРАЇНИ 22 червня 2017 року № 2109-VIII Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за паркування, зупинку, стоянку транспортних засобів на місцях, призначених для осіб з інвалідністю

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ РОЗПОРЯДЖЕННЯ від 19 липня 2017 р. № 490-р Про виділення коштів для надання одноразової грошової допомоги особам, які отримали легкі тілесні ушкодження, побої, мордування під час участі у масових акціях громадського протесту, що відбулися у період з 21 листопада 2013 р. по 21 лютого 2014 року

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА від 19 липня 2017 р. № 531 Про внесення змін до бюджету Пенсійного фонду України на 2017 рік

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ РОЗПОРЯДЖЕННЯ від 18 серпня 2017 р. № 558-р Про перерозподіл обсягу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот у 2017 році

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА від 18 серпня 2017 р. № 611 Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 2 квітня 2005 р. № 261

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ РІШЕННЯ 06.07.2017 № 271 Про внесення змін до Форми декларації осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 01 серпня 2017 р. за № 945/30813

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ РІШЕННЯ 06.07.2017 № 273 Про внесення змін до Порядку формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 01 серпня 2017 р. за № 943/30811

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ НАКАЗ 22.05.2017 № 842/516 Про затвердження Змін до Порядку отримання з Державного реєстру фізичних осіб - платників податків даних про заробітну плату (дохід) для призначення пенсії у разі втрати документів про її нарахування та виплату Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 03 серпня 2017 р. за № 953/30821

ПРАВЛІННЯ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА 22.05.2017 № 10-2 Про внесення змін до постанови правління Пенсійного фонду України від 28 березня 2016 року № 6-1 Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 03 серпня 2017 р. за № 953/30821

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА від 30 серпня 2017 р. № 658 Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 29 липня 2015 р. № 535 і від 23 грудня 2015 р. № 1098

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ РОЗПОРЯДЖЕННЯ від 23 серпня 2017 р. № 574-р Про затвердження плану заходів із вшанування подвигу учасників Революції Гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні на період до 2020 року

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ РОЗПОРЯДЖЕННЯ від 23 серпня 2017 р. № 579-р Про затвердження плану заходів з проведення у 2017 році Всеукраїнського тижня права

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ НАКАЗ 26.07.2017 № 1211 Про затвердження Порядку відшкодування громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, витрат на

лікування у закладах охорони здоров'я на території України, придбання ліків, що відсутні в таких закладах, виробів медичного призначення, протезів, крім зубного протезування дорогоцінними металами та металокерамікою Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17 серпня 2017 р. за № 1020/30888

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ РОЗПОРЯДЖЕННЯ від 13 вересня 2017 р. № 622-р Про виділення коштів для надання одноразової грошової допомоги особі, яка отримала тяжке тілесне ушкодження під час участі у масових акціях громадського протесту, що відбулися у період з 21 листопада 2013 р. по 21 лютого 2014 р., особам, які отримали тілесні ушкодження середньої тяжкості та легкі тілесні ушкодження, побої, мордування під час участі в зазначених акціях

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ НАКАЗ 24.07.2017 № 1192 Про внесення змін до Граничних цін на вироби підвищеної функціональності за новітніми технологіями для учасників антитерористичної операції, які втратили функціональні можливості кінцівок Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 серпня 2017 р. за № 1007/30875

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА від 13 вересня 2017 р. № 689 Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України

ЗАКОН УКРАЇНИ 3 жовтня 2017 року № 2148-VIII Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ РОЗПОРЯДЖЕННЯ від 4 жовтня 2017 р. № 696-р Про виділення коштів для надання одноразової грошової допомоги членам сімей осіб, які загинули (померли) під час участі в антитерористичній операції, та особам, які отримали інвалідність під час участі в зазначеній операції

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ НАКАЗ 11.08.2017 № 1307 Про затвердження Державного стандарту соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 05 вересня 2017 р. за № 1089/30957

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ НАКАЗ 09.08.2017 № 1293 Про затвердження Типового положення про відділення паліативного догляду громадян похилого віку, осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 04 вересня 2017 р. за № 1078/30946

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА від 4 жовтня 2017 р. № 740 Про внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для виплати соціальних стипендій студентам (курсантам) вищих навчальних закладів

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА від 4 жовтня 2017 р. № 741 Про затвердження типових положень про заклади соціальної підтримки сімей, дітей та молоді <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/741-2017-%D0%BF>

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА від 11 жовтня 2017 р. № 765 Про внесення змін до Порядку надання пільг на придбання твердого палива і скрапленого газу за рахунок субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА від 11 жовтня 2017 р. № 763 Про внесення змін до порядків, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 19 жовтня 2016 р. № 719

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ РОЗПОРЯДЖЕННЯ від 11 жовтня 2017 р. № 723-р Про затвердження плану заходів із запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування на 2017-2018 роки

Для застосування в роботі нових нормативно-правових документів пропонуємо використовувати урядові друковані видання та сайти мережі Internet:

<http://www.president.gov.ua> (Президент України)

<http://www.rada.gov.ua> (Верховна Рада України)

<http://www.kmu.gov.ua> (Кабінет Міністрів України)

<http://www.msp.gov.ua> (Міністерство соціальної політики України)

<http://www.mykolaiv-oda.gov.ua> (Миколаївська обласна державна адміністрація)

<http://www.ukrinform.ua> (Укрінформ)

<http://sotszahist.mk.ua> (Департамент соціального захисту населення Миколаївської обласної державної адміністрації)

РОЗДІЛ II
«Консультація юриста»

1. Підвищення посадових окладів педагогічних працівників в закладах охорони здоров'я та установ соціального захисту населення з 1 вересня 2017 року.

Умови оплати праці працівників закладів охорони здоров'я затверджено спільним наказом Міністерства праці та соціальної політики України та Міністерства охорони здоров'я від 05.10.2005 р. N 308/519 "Про впорядкування Умов оплати праці працівників закладів охорони здоров'я та установ соціального захисту населення" (далі - Наказ N 308/519), розробленим на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 р. N 1298 "Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери".

Відповідно до пункту 1.3 розділу 1 Умов оплати праці працівників закладів охорони здоров'я та установ соціального захисту населення, затверджених наказом N 308/519, оплата праці керівників, фахівців, технічних службовців і робітників закладів охорони здоров'я та установ соціального захисту населення, що не передбачені цими Умовами (педагогічних працівників, працівників культури, сільського господарства та інших), здійснюється відповідно до умов оплати праці **аналогічних** категорій працівників **відповідних галузей** бюджетної сфери.

Отже, умови оплати праці педагогічних працівників закладів охорони здоров'я визначаються згідно з наказом МОН від 26.09.2005 р. N 557 "Про впорядкування умов оплати праці та затвердження схем тарифних розрядів працівників навчальних закладів, установ освіти та наукових установ" (далі - Наказ N 557), розробленим на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 р. N 1298 "Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери", та Інструкцією про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти України від 15.04.93 р. N 102.

Постановою Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р. N 974 "Про внесення зміни у додаток 2 до постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 р. N 1298" (далі - Постанова N 974) **підвищено рівень** оплати праці **педагогічних** працівників. Згідно з прийнятим рішенням з **1 січня 2017 року** посадові оклади (ставки заробітної плати) педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів підвищено **на 2 тарифних розряди**. Збільшення посадових окладів педагогічних працівників всіх інших закладів та установ освіти, які фінансуються за рахунок державного та місцевих бюджетів, відбуватиметься з **1 вересня 2017 року**. При цьому органам місцевого самоврядування надане право приймати **власне рішення** про таке зростання тарифних розрядів педагогічних працівників закладів та установ освіти, що фінансуються за рахунок місцевих бюджетів, до 1 вересня 2017 року.

Відповідно до Постанови N 974 Міністерством освіти і науки **внесено зміни до наказу N 557**.

Враховуючи зазначене, збільшення посадових окладів педагогічним працівникам закладів **охорони здоров'я та установ соціального захисту населення відбулося** з 1 вересня 2017 року, якщо органами місцевого самоврядування не було прийняте рішення про таке підвищення **раніше**.

2. Коли нарахування єдиного внеску здійснюється не на мінімальну зарплату

Відповідно до частини 5 статті 8 Закону України від 08.07.2010 №2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» зі змінами та доповненнями (далі – Закон №2464) єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – єдиний внесок) для платників, зазначених у статті 4 Закону №2464, встановлюється у розмірі 22% до визначеної статтею 7 цього Закону бази нарахування єдиного внеску.

У разі, якщо база нарахування єдиного внеску не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який отримано дохід, сума єдиного внеску розраховується як добуток розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який отримано дохід (прибуток), та ставки єдиного внеску.

При нарахуванні заробітної плати (доходів) фізичним особам з джерел не за основним місцем роботи ставка єдиного внеску, встановлена цією частиною, застосовується до визначеної бази нарахування незалежно від її розміру.

Нагадуємо, що відповідно до ст.8 Закону України від 21.12.2016 №1801-VIII «Про Державний бюджет України на 2017 рік» на 2017 рік з 1 січня встановлена мінімальна заробітна плата 3200 грн. на місяць.

З урахуванням вищевикладеного та керуючись положеннями Закону №2464 не застосовується мінімальна зарплата для нарахування єдиного внеску у наступних випадках:

▶ до заробітної плати з джерела не за основним місцем роботи – базою нарахування єдиного внеску є отриманий дохід (прибуток) незалежно від його розміру;

▶ до заробітної плати (доходу) працівника – інваліда, який працює на підприємстві, в установі або організації, де застосовується ставка 8,41%;

▶ до заробітної плати (доходу) працівників всеукраїнських громадських організацій інвалідів, зокрема товариств УТОГ та УТОС, де застосовується ставка 5,3%;

▶ до заробітної плати (доходу) підприємств та організацій, громадських організацій інвалідів, де застосовується ставка 5,5% (для працюючих інвалідів);

▶ до працівників, яким надано відпустки без збереження заробітної плати на період проведення АТО у відповідному населеному пункті з урахуванням часу, необхідного для повернення до місця роботи, але не більше як 7 календарних днів після прийняття рішення про припинення АТО;

▶ якщо працівника прийнято не з першого робочого дня та звільнено не останнім робочим днем звітного місяця;

▶ якщо працівник повний місяць перебуває у відпустці без збереження заробітної плати – база нарахування єдиного внеску відсутня;

▶ для працівника (за основним місцем роботи), у якого початок та закінчення лікарняного припадають на різні місяці – єдиний внесок у місяці початку лікарняного нараховується за фактично відпрацьований час, оскільки загальна сума доходу ще не є відомою (сума лікарняних визначається після надання листка непрацездатності).

РОЗДІЛ ІІІ «Соціальний захист»

1. Зміни до Положення про порядок призначення та надання населенню субсидій

18 серпня 2017 року Кабінетом Міністрів України прийнято постанову № 609 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України», якою внесено зміни до Положення про порядок призначення та надання населенню субсидій, постанов Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 року № 409 та від 23 серпня 2016 року № 534.

Зазначена постанова набрала чинності з 19 серпня 2017 року.

Урядом удосконалено процес надання житлових субсидій населенню. Зокрема, зменшено період, за який враховуються доходи домогосподарств для призначення їм житлових субсидій, з чотирьох до двох останніх кварталів. Так, при розрахунку субсидії з жовтня місяця до сукупного доходу родини буде враховано дохід за період з січня по червень місяць включно.

Крім того:

- надано можливість призначення субсидії неіездатній особі за заявою опікуна;
- врегульовано питання виплати призначеної субсидії на придбання твердого палива і скрапленого газу у разі смерті особи, якій було призначено субсидію. Так, у разі смерті особи, яка була отримувачем субсидії та не отримала готівку за життя, її має право отримати будь-яка особа, з урахуванням якої зазначена субсидія розраховувалася;
- встановлено, що субсидія не призначатиметься лише за наявності заборгованості, загальна сума якої перевищуватиме 20 неоподаткованих мінімумів доходів громадян. Зазначена норма стосується призначення субсидії на новий період без звернення громадян;
- переглянуто соціальні нормативи споживання газу для побутових потреб, а саме:
для користування послугами з газопостачання:
за наявності газової плити та централізованого гарячого водопостачання - 3,3 куб. метра на одну особу на місяць;
за наявності газової плити в разі відсутності централізованого гарячого водопостачання та газового водонагрівача - 5,4 куб. метра на одну особу на місяць;
за наявності газової плити та газового водонагрівача - 10,5 куб. метрів на одну особу на місяць;

2. Протидія торгівлі людьми

Серед найважливіших прав людини, закріплених практично всіма міжнародно-правовими документами в галузі прав людини, а також Конституцією України, є право на життя, свободу, особисту недоторканність, право вільно пересуватися, вибирати місце перебування і проживання, свобода праці та іншої не забороненої законом діяльності.

Торгівля людьми є однією з найстрашніших форм порушення основних прав і свобод людини. Незалежно від виду експлуатаційної мети, торгівля має тяжкі, а часом фатальні наслідки для постраждалих осіб. Злочин торгівлі людьми постійно еволюціонує услід за прагненнями злочинців отримати найвищі прибутки від експлуатації постраждалих.

Україна є країною походження, транзиту та призначення у торгівлі чоловіками, жінками та дітьми. Зростає також проблема внутрішньої торгівлі людьми. За статистичними даними Міністерства соціальної політики України з початку 2017 року 160 особам встановлено статус постраждалих від торгівлі людьми. З них, 53 жінкам, 96 чоловікам та 11 дітям. При цьому найбільша кількість громадян, які потрапили у ситуацію торгівлі людьми, виявлена в Україні - 51 особа, 38 осіб постраждали від торгівлі людьми в Росії, 18 – у Польщі, 10 – у Туреччині, 11 – у Казахстані та від 1 до 3 громадян інших державах.

Відповідно до Закону України «Про протидію торгівлі людьми» торгівля людьми - здійснення незаконної угоди, об'єктом якої є людина, а так само вербування, переміщення, переховування, передача або одержання людини, вчинені з метою експлуатації, у тому числі сексуальної, з використанням обману, шахрайства, шантажу, уразливого стану людини або із застосуванням чи

погрозою застосування насильства, з використанням службового становища або матеріальної чи іншої залежності від іншої особи, що відповідно до Кримінального кодексу України визнаються злочином.

Особа, яка вважає себе постраждалою від торгівлі людьми, має право звернутися до відповідального підрозділу місцевої державної адміністрації (у Миколаївській області це управління соціального захисту населення, у м.Миколаєві – департамент соціального захисту населення обласної державної адміністрації) за отриманням необхідної консультації або з заявою про встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, та до органів внутрішніх справ щодо захисту прав і свобод.

Особа, якій встановлено статус постраждалої від торгівлі людьми, має право на забезпечення особистої безпеки, поваги, а також на безоплатне одержання медичної, психологічної, соціальної, правової та іншої необхідної допомоги; тимчасового розміщення, за бажанням постраждалої особи та у разі відсутності житла, в закладах допомоги для осіб, які постраждали від торгівлі людьми, на строк до трьох місяців, що у разі необхідності може бути продовжено за рішенням місцевої державної адміністрації, зокрема, у зв'язку з участю особи в якості постраждалого або свідка у кримінальному процесі; відшкодування моральної та матеріальної шкоди за рахунок осіб, які її заподіяли, у порядку, встановленому Цивільним кодексом; одноразової матеріальної допомоги у тому ж порядку; допомоги у працевлаштуванні, реалізації права на освіту та професійну підготовку тощо.

Законодавством України також захищено права іноземних громадян, які постраждали від торгівлі людьми, і звернулися за встановленням статусу особи, потерпілої від торгівлі людьми, а також заборонено видворення таких осіб за межі України.

РОЗДІЛ IV «Запитуєте-відповідаємо»

1. Пільги та компенсації за важкі та шкідливі умови праці

Усі підприємства, установи та організації повинні дбати про безпеку праці і піклуватися про здоров'я своїх працівників. До обов'язків роботодавця входить розробка комплексних заходів по охороні праці, які б гарантували безпечні і здорові умови праці на робочому місці. Сучасний стан організації праці при відсутності наукових та проектно-конструкторських розробок нових технологій, наявності недосконалого обладнання і управлінських рішень щодо безпечних умов праці, не гарантує стовідсоткової безпеки працівникам. Тому на підприємствах для відшкодування впливу небезпечних і шкідливих чинників виробництва на організм людини застосовується система пільг і компенсацій. Так, робітники, які працюють в умовах, що не відповідають нормам безпеки і санітарним нормам, користуються пільгами та отримують компенсацію. Наприклад, електро- та газозварювальники, кочегари парових і водонагрівальних котлів, машиністи компресорних станцій та ін. Перелік шкідливих виробництв, професій і посад із шкідливими умовами праці, які мають право на отримання пільг, затверджений Кабінетом Міністрів України.

Система пільг і компенсацій доповнює весь комплекс заходів по охороні праці, по забезпеченню безпечних і здорових умов праці на підприємстві. Ця система включає додаткові відпустки, скорочений робочий час і робочі дні, пільгове пенсійне забезпечення, лікувально-профілактичне харчування, певні доплати до заробітної плати.

Основним завданням охорони праці на підприємствах є поліпшення умов праці. При створенні умов, що відповідають нормам безпеки і виробничої санітарії, зникає необхідність в витратах на пільги та компенсацію, підвищується продуктивність праці, що покращує психологічний клімат у колективі і матеріальне становище підприємства.

Працівники, зайняті на роботах з важкими та шкідливими умовами праці, безоплатно забезпечуються лікувально-профілактичним харчуванням, молоком або рівноцінними харчовими продуктами, газованою солоною водою, мають право на оплачувані перерви санітарно-оздоровчого призначення, скорочення тривалості робочого часу, додаткову оплачувану відпустку, пільгову пенсію, оплату праці у підвищеному розмірі та інші пільги і компенсації, що надаються в порядку, визначеному законодавством.

У разі роз'їзного характеру роботи працівникові виплачується грошова компенсація на придбання лікувально-профілактичного харчування, молока або рівноцінних йому харчових продуктів на умовах, передбачених колективним договором.

Зниження пенсійного віку і стажу роботи скорочує тривалість дії на робітника шкідливих виробничих факторів, забезпечує раннє виведення з організму накопичених шкідливих речовин, швидке відновлення нормальної діяльності всіх систем життєзабезпечення людини.

Пільгове пенсійне забезпечення гарантується робітникам, які працюють у шкідливих умовах і «гарячих» цехах, а також зайняті на роботах з важкими умовами праці. Воно передбачає надання пенсії до досягнення пенсійного віку в більших розмірах.

Протягом дії укладеного з працівником трудового договору роботодавець повинен, не пізніше як за 2 місяці, письмово інформувати працівника про зміни виробничих умов та розмірів пільг і компенсацій, з урахуванням тих, що надаються йому додатково. На роботах із шкідливими і небезпечними умовами праці, а також роботах, пов'язаних із забрудненням або несприятливими метеорологічними умовами, працівникам видаються безоплатно за встановленими нормами спеціальний одяг, спеціальне взуття та інші засоби індивідуального захисту, а також мийні та знешкочувальні засоби. Працівники, які залучаються до разових робіт, пов'язаних з ліквідацією наслідків аварій, стихійного лиха тощо, що не передбачені трудовим договором, повинні бути забезпечені зазначеними засобами. Роботодавець зобов'язаний забезпечити за свій рахунок придбання, комплектування, видачу та утримання засобів індивідуального захисту відповідно до нормативно-правових актів з охорони праці та колективного договору. У разі передчасного зношення цих засобів не з вини працівника роботодавець зобов'язаний замінити їх за свій рахунок. У разі придбання працівником спецодягу, інших засобів індивідуального захисту, мийних та знешкочувальних засобів за свої кошти роботодавець зобов'язаний компенсувати всі витрати на умовах, передбачених колективним договором.

Згідно з колективним договором роботодавець може додатково, понад встановлені норми, видавати працівникові певні засоби індивідуального захисту, якщо фактичні умови праці цього працівника вимагають їх застосування.

2. Виплата соціальних стипендій

З прийняттям постанови Кабінету Міністрів України від 4 жовтня 2017 року № 740 «Про внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для виплати соціальних стипендій студентам (курсантам) вищих навчальних закладів» Урядом удосконалено порядок надання соціальних стипендій деяким категоріям студентів.

Зокрема, внесено зміни до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для виплати соціальних стипендій студентам (курсантам) вищих навчальних закладів. Документом передбачено удосконалення переліку документів, що подаються для отримання соціальних стипендій. А саме можливість подання: довідки вищого навчального закладу про навчання студента - у разі відсутності в нього студентського квитка; довідки з Пенсійного фонду України про стаж роботи - в разі неможливості подання відповідної довідки з гірничого підприємства; копії довідки встановленого зразка, виданої неповнолітній дитині померлого громадянина, віднесеного до категорії 1, 2 або 3, із числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, у разі неможливості подання студентом посвідчення особи, яка потерпіла внаслідок Чорнобильської катастрофи. Також для спрощення процесу звіряння внесених до Єдиного державного автоматизованого реєстру осіб, які мають право на пільги, відомостей про студентів зі списками студентів (курсантів), яким призначено соціальну стипендію, пропонується вищим навчальним закладам з 01.01.2018 при поданні зазначених списків до органів соціального захисту населення застосовувати електронний цифровий підпис.

